

Nr 385.

Godkänd av första kammaren den 13 juni 1939.

Godkänd av andra kammaren den 13 juni 1939.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels
Kungl. Maj:ts proposition med förslag till arbetstids-
lag för detaljhandeln m. m., dels ock i ämnet väckta
motioner.*

(Andra lagutskottets utlåtande nr 31 och memorial nr 43.)

Till Konungen.

Genom en den 24 februari 1939 dagtecknad proposition, nr 96, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet hållna protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till 1) arbetstidslag för detaljhandeln; 2) lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 maj 1930 (nr 138) om arbetstidens begränsning; samt 3) butikstängningslag.

I samband med propositionen har riksdagen till behandling förehåft tjugufem i anledning av densamma inom riksdagen väckta motioner.

I ärendet har andra lagutskottet avgivit utlåtande nr 31 och memorial nr 43, vilka härvid fogas. Riksdagen har godkänt utskottets utlåtande utom beträffande 9 § i förslaget till arbetstidslag för detaljhandeln, vilket lagrum godkänts i den lydelse, som i propositionen föreslagits, slutbestämmelserna till samma lagförslag, vilka godkänts i den lydelse, som föreslagits av utskottet i nämnda memorial, 2 § i förslaget till butikstängningslag, som godkänts med det tillägg, som föreslagits i den vid utlåtandet fogadé, av herr Löfvander m. fl. därom avgivna reservationen, ävensom 11 § 3 mom. i sistnämnda lagförslag, vilket godkänts med de ändringar, som föreslagits i den vid utlåtandet fogade, av herrar Norman och Sten därom avgivna reservationen, samt med uteslutande av den punkt i utskottets i utlåtandet framlagda förslag, som börjar med »6) öppethållande av lokal» och slutar med »så anses lämpligt».

Riksdagen har sålunda i anledning av förevarande proposition

A. med förklarande att det i propositionen framlagda förslaget till arbetstidslag för detaljhandeln icke kunnat i oförändrat skick antagas, för sin del antagit följande förslag till

Arbetstidslag för detaljhandeln.

Härigenom förordnas som följer:

Lagens tillämpningsområde.

1 §.

Denna lag äger tillämpning å rörelse, som avser detaljhandel och i omedelbar anslutning därtill bedriven verksamhet eller som drives å rakstuga, frisersalong, fotografiateljé eller badinrättning, för såvitt i rörelsen till arbete av annat slag än nedan i a)—g) avses för arbetsgivares räkning i regel användas flera än en arbetstagare.

Från lagens tillämpning undantagas:

- a) arbete, som utföres under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande;
- b) arbete, som till sin natur är så oregelbundet, att det icke kan förläggas till bestämda tider;
- c) arbete såsom handelsresande eller platsförsäljare;
- d) arbete, som bedrives av staten;
- e) husligt arbete;
- f) sådant arbete i samband med hotell-, restaurang- eller kaféerörelse, som är att hänföra till allmänhetens direkta betjänande, under förutsättning att arbetstagaren uteslutande sysselsättes med nämnda arbete; samt
- g) arbete, varå sjöarbetstidslagen äger tillämpning.

2 §.

Vad nedan i denna lag stadgas äger icke tillämpning å arbetstagare, som är

- a) medlem av arbetsgivarens familj;
- b) företagsledare eller annan befattningshavare i överordnad ställning; eller
- c) anställd å apotek såsom farmaceut.

3 §.

På begäran av domstol, allmän åklagare, yrkesinspektör eller den, vars rätt därav beröres, åligger det arbetsrådet att avgöra, om eller i vad mån lagen äger tillämpning å visst arbete eller viss arbetstagare.

Är mål, som handlägges vid domstol, beroende av fråga, varom i första stycket förmäles, skall domstolen hänskjuta frågan till arbetsrådet, när part sådant äskar eller domstolen finner det nödigt, och må slutligt utslag av domstolen ej meddelas, förrän arbetsrådets beslut kommit domstolen tillhanda.

I annan fråga rörande lagens tillämpning än som i första stycket avses har arbetsrådet att på begäran av domstol, allmän åklagare, yrkesinspektör eller den, vars rätt av frågan beröres, avgiva utlåtande.

Ordinarie arbetstid.

4 §.

Arbetsgivare må icke använda arbetstagare till arbete under längre tid, raster oräknade, än 48 timmar i veckan. Arbetstiden må ej något dygn överstiga 10 timmar.

5 §.

1 mom. Arbetsrådet må, när skäl därtill äro, medgiva, att den i 4 § angivna arbetstiden, utan att förlängas för år räknat, fördelas på annat sätt än i nämnda paragraf sägs.

2 mom. Finnes i visst fall av särskilda skäl påkallat, att arbetstiden utsträcker längre än i 4 § sägs, äger arbetsrådet lämna medgivande därtill.

3 mom. Undantag från de i 4 § angivna begränsningarna må ock av arbetsrådet medgivas, då det av uttalande av arbetstagarnas sammanslutning eller sammanslutningar eller annorledes framgår, att det stora flertalet av de arbetstagare, som skulle beröras av undantaget, finner detsamma önskvärt och arbetstiden ej därigenom kommer att oskäligt utsträckas.

Arbete å övertid.

6 §.

Har natur- eller olyckshändelse eller annan omständighet, som ej kunnat förutses, vållat avbrott i ett företags drift eller ock medfört överhängande fara för sådant avbrott eller för skada å liv, hälsa eller egendom, må arbetstagare, i den mån så är nödigt med hänsyn till berörda förhållande, användas till arbete å övertid. Om sådant arbete samt dess anledning, omfattning och varaktighet åligger det arbetsgivaren att senast inom två dygn från dess början göra anmälan till arbetsrådet.

Arbetet må icke fortsättas utöver sist angivna tid, utan att tillstånd därtill söcks hos nämnda myndighet. Angående sådan ansökan har arbetsrådet att ofördröjligen meddela beslut.

Anmälan eller ansökan, varom här är sagt, må anses gjord, när densamma i betalt brev avlämnats till allmänna posten.

7 §.

1 mom. Till betjäning av kunder, som vid stängning av försäljningslokal, rakstuga, frisersalong, fotografiateljé eller badinrättning befinna sig i lokalen, samt till sådana förberedelse- eller avslutningsarbeten, som för driftens ohindrade gång nödvändigtvis måste utföras före eller efter den allmänna arbetstiden, må nödigt antal arbetstagare användas å övertid under högst sju timmar i veckan, dock icke något dygn mer än en och en halv timme. Ordinarie arbetstid och övertid enligt detta moment må tillhoppa icke utan tillstånd av arbetsrådet något dygn överstiga 10 timmar.

2 mom. Finner arbetsgivare i annat fall än som avses i 6 § med hänsyn till särskilt förhållande påkallat att använda arbetstagare till arbete å övertid, vare därtill berättigad för högst 48 timmar under loppet av fyra kalenderveckor och 200 timmar under loppet av ett kalenderår.

3 mom. Är ytterligare eftergift av trängande behov påkallad, må sådan, dock för högst 150 timmar under loppet av ett kalenderår, meddelas av arbetsrådet.

4 mom. I fråga om arbetstagares skyldighet att utföra arbete, som avses i denna paragraf, gäller vad därom kan anses vara med arbetsgivaren överenskommet, men åligger det arbetsgivaren tillse, att icke arbetstagaren genom användande till dylikt arbete utsättes för överansträngning eller ohälsa.

8 §.

För arbete å övertid är arbetsgivare pliktig att utgiva särskild ersättning.

Vill arbetstagare fordra sådan ersättning, skall han dels inom två månader från det att arbetet utförts underrätta arbetsgivaren om sitt anspråk, dels ock inom ett år från samma tidpunkt anhängiggöra sin talan. Underlåtes det, vare arbetstagaren sin rätt förlustig.

Raster.

9 §.

Fortgår arbetstagares arbete under minst sex timmar av dygnet skall, såframt ej är fråga om arbete, varom i 6 § förmäles, eller sjukdomsfall eller annan oförutsedd händelse tillfälligtvis föranleder till undantag, under arbetstiden infalla en sammanhängande rast om minst en timme. Sådan rast må, om arbetsgivare och arbetstagare äro ense därom, utbytas mot två raster om sammanlagt minst en timme 15 minuter.

Arbetsrådet må, när skäl därtill äro, medgiva undantag från föreskrifterna i första stycket.

Anteckning om arbetstid m. m.

10 §.

Rörande arbetstagares användande till arbete å övertid åligger det arbetsgivaren att senast den första sökendagen i näst därpå följande kalendervecka göra anteckning i särskild journal, upprättad enligt formulär, som fastställles av arbetsrådet. Nämnada myndighet äger dock föreskriva, att anteckning om arbete å övertid får verkställas å annan tid och på annat sätt än nu angivits. I fråga om sådant arbete å övertid, som avses i 7 § 1 mom., är arbetsgivaren icke pliktig att göra dylik anteckning, där övertiden finnes behörigen upptagen å arbetstidsschema, anslaget å arbetsstället och angivande tiden för det dagliga arbetets början och slut samt längden av raster, som infalla under arbetstiden.

Arbetstagare äge rätt att själv eller genom utsedd representant på anfordran erhålla del av övertidsjournalen såvitt honom rör.

Beslut av arbetsrådet enligt 6 eller 7 § skall biläggas journal eller annan handling, däri anteckning enligt första stycket skall göras, och skall journalen

eller handlingen jämte bilagda beslut förvaras å arbetsstället under minst tre år, räknat beträffande journalen eller handlingen från den tid, då sista anteckningen gjordes däri, och beträffande beslutet från detsammes datum.

Allmänna bestämmelser.

11 §.

För tjänstgöring i arbetsrådet vid handläggning av ärende, som avses i denna lag, utser Konungen för viss tid två med detaljhandelns förhållanden förtrogna ledamöter. En ledamot skall utses bland personer, som kunna anses företräda arbetsgivarna, och vid tjänstgöring i arbetsrådet ersätta en av dess ledamöter, som utsetts efter förslag av arbetsgivarsammanslutningar; en ledamot skall utses bland personer, som kunna anses företräda arbetstagarna, samt vid tjänstgöring i arbetsrådet ersätta en av dess ledamöter, som utsetts efter förslag av arbetarsammanslutningar. För var och en av ledamöterna utses minst två suppleanter, förtrogna med förhållandena inom detaljhandel eller annan verksamhet, som avses i denna lag.

Vid arbetsrådets behandling av ärende, som avses i denna lag, skola, med iakttagande av vad i 9 § 6 mom. lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning stadgas, närvara båda de ledamöter, vilka utsetts i här nämnd ordning, eller för dem utsedda suppleanter. I övrigt skola bestämmelserna i nämnda paragraf i tillämpliga delar äga motsvarande giltighet.

12 §.

1 mom. Äro sådana rikssammanslutningar av arbetsgivare och arbetstagare, som kunna anses företräda flertalet arbetsgivare och arbetstagare inom visst verksamhetsområde, som i denna lag avses, ense om viss eftergift i något avseende, varom stadgas i 5 § eller 7 § 3 mom., må Konungen på framställning av arbetsrådet eller efter dess hörande förordna, att eftergiften må inom verksamhetsområdet i fråga allmänt tillgodonjutas.

2 mom. Skulle tillämpningen av denna lag medföra särskilda svårigheter inom viss del av riket eller ock sådana svårigheter för visst arbete eller företag, att dess fortsatta bedrivande därigenom äventyras, må Konungen på framställning av arbetsrådet eller efter dess hörande medgiva av förhållandena påkallat undantag från lagens tillämpning.

13 §.

Tillsyn å efterlevnaden av denna lag utövas av yrkesinspektionen. Därvid skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse vad som finnes stadgat rörande tillsyn å efterlevnaden av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd.

14 §.

Använder arbetsgivare arbetstagare till arbete i strid mot vad i denna lag är stadgat eller mot föreskrift, som meddelats med stöd av lagen, straffes med

dagsböter. Var arbetstagaren under 18 år vare den, som har vårdnaden om arbetstagaren, där användandet skett med hans vetskap och vilja, förfallen till böter från och med fem till och med femtio kronor.

15 §.

Försummar arbetsgivare att fullgöra anmälningsskyldighet, som föreskrives i 6 §, eller att iakttaga vad enligt 10 § åligger honom, straffes med dagsböter.

Har arbetsgivare mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift i anteckning, som avses i 10 §, straffes med dagsböter ej under fem.

16 §.

Förseelse mot denna lag åtalas vid polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

17 §.

Beträffande verksamhet, som bedrivs av kommun, skall vad i denna lag är stadgat angående arbetsgivare gälla arbetsföreståndaren.

Lag samma vare, där arbetsrådet efter framställning av arbetsgivare godtagit viss person såsom arbetsföreståndare i arbetsgivarens ställe.

18 §.

Där i lag eller författning ytterligare begränsning stadgats beträffande användande av minderårig eller kvinna till arbete, skall sådan begränsning lända till efterrättelse.

Denna lag träder i kraft, såvitt den avser arbetsrådets befogenhet och verksamhet, den 1 oktober 1939 och i övrigt den 1 januari 1940 samt gäller till och med den 31 december 1942. Lagen skall dock icke i fråga, som avses i 8 §, verka rubbning i sådant före den 1 juni 1939 träffat skriftligt avtal mellan arbetsgivare och arbetstagare, som gäller för viss, den 1 januari 1940 ännu icke tilländalupen tid. Beträffande förseelse mot lagen, som begåtts under tiden för dess giltighet, skall vad i lagen är stadgat fortfara att gälla efter den 31 december 1942.

B. antagit det i propositionen framlagda förslaget till

Lag

angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 16 maj 1930 (nr 138)
om arbetstidens begränsning.

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 16 maj 1930 om arbetstidens begränsning skall under tiden från och med den 1 januari 1940 till och med den 31 december 1942 hava ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Denna lag — — — här nedan.

Från lagens tillämpning undantagas:

- a) arbete, som — — — allmän trafik,
 - j) arbete, varå arbetstidslagen för detaljhandeln äger tillämpning,
 - k) sådant arbete — — — hans bostad.
-

C. med förklarande att det i propositionen framlagda förslaget till butikstängningslag icke kunnat i oförändrat skick antagas, för sin del antagit följande förslag till

Butikstängningslag.

Härigenom förordnas som följer:

Lagens tillämpningsområde m. m.

1 §.

1 mom. Med butik förstås i denna lag försäljningsställe, där detaljhandel idkas. Såsom butik betraktas i denna lag även rakstuga, frisersalong och fotografiateljé.

2 mom. Butik må hållas öppen för allmänheten endast under tid, då det enligt denna lag är medgivet (affärstid).

Utan hinder av bestämmelserna i lagen må dock kund betjänas, som inkommit i försäljningslokal, rakstuga, frisersalong eller fotografiateljé å affärstid, samt vara utlämnas eller försändas, som sålts i butik å tid, då försäljning lagligen kunnat ske.

3 mom. Yrkesmässig försäljning till allmänheten av viss vara annorstädes än i butik må ske endast å affärstid för handel med dylik vara.

2 §.

Denna lag äger icke tillämpning å:

1) försäljning, som bedrivs under utövning av eller i samband med ordnad restaurang-, kafé- eller konditorirörelse, såframt därvid till avhämtning eller försändning icke försäljas andra varor än lagad mat, bageri- och konditorivaror, alkoholfria drycker eller tryckta skrifter;

2) försäljning å apotek;

3) försäljning av motor- eller smörjoljor eller andra för framförande av motorfordon nödvändiga varor, såframt försäljningen sker från upplagsställe, där andra varor ej saluföras;

4) försäljning i järnvägsvagn eller å annat trafikmedel till resande;

5) försäljning av program eller liknande trycksaker, konfektyrer, färsk frukt eller levande blommor i teatrar, biografer och andra nöjeslokaler;

6) försäljning av konfektyrer i förpackning eller färsk frukt från automatapparat, som är uppsatt utanför butik, där sådana varor saluföras, och som handhaves av butiksinnehavaren;

7) försäljning, som lantbrukare, trädgårdsodlare eller fiskare i ringa omfattning och utan samband med annan handel bedriver med egna lantmannae eller trädgårdsprodukter eller fisk av egen fångst;

8) försäljning av leksaksballonger eller andra smärre leksaker, om försäljningen sker utomhus och i ringa omfattning samt utan samband med annan handel;

9) försäljning, utan samband med annan handel, av periodiska skrifter eller av dylika eller andra tryckta skrifter, där försäljningen sker utomhus;

10) försäljning av kataloger, fotografier, minnessaker eller dylikt i museer eller utställningslokaler eller å andra sådana platser;

11) tillfällig försäljning för välgörande eller annat ideellt ändamål; samt

12) öppethållande av lokal, där utställningar av verk av bildande konst ävensom alster av konsthantverk och konstindustri, avsedda för försäljning, anordnas, för visning av dessa konstverk.

Den vanliga affärstiden.

3 §.

Å söckendag må butik hållas öppen för allmänheten från klockan 8 till klockan 19. Under tiden från och med den 10 till och med den 23 december må dock tiden för öppethållandet utsträckas till klockan 20.

Å påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton må butik ej hållas öppen för allmänheten efter klockan 16.

4 §.

Å sön- eller helgdag må butik ej hållas öppen för allmänheten. Butik, där handel idkas huvudsakligen med mejerivaror, ägg, margarin, bageri- och konditorivaror, pilsnerdricka, alkoholfria drycker, färsk frukt eller levande blommor må dock hållas öppen för allmänheten mellan klockan 8 och klockan 10.

Inträffa sön- eller helgdagar i följd, må rakstuga eller frisersalong hållas öppen för allmänheten en av dessa dagar mellan klockan 8 och klockan 10.

Kommunala avvikelser.

5 §.

I kommun må, där det finnes lämpligt ur allmän synpunkt och prövas kunna ske utan otillbörligt förfång för företag inom kommunen, som driva rörelse i butik, eller för företag, som driva sådan rörelse av visst slag, bestämmas, att den vanliga affärstiden skall inskränkas eller helt eller delvis förläggas till annan del av dygnet än den i 3 eller 4 § föreskrivna, å sön- eller helgdag dock ej under högmässogudstjänst.

Utsträckning av den vanliga affärstiden må, under i första stycket angivna villkor, medgivas i följande omfattning:

1) butik, där handel idkas huvudsakligen med mejerivaror, ägg, margarin eller bageri- och konditorivaror må å söckendag hållas öppen mellan klockan 7 och klockan 8;

2) butik, där handel idkas huvudsakligen med mejerivaror, ägg, margarin, bageri- och konditorivaror, alkoholfria drycker, färsk frukt eller levande blommor, må å sön- eller helgdag hållas öppen mellan klockan 10 och klockan 11 samt därutöver under högst två timmar å tid, då högmässogudstjänst icke hålles; samt

3) fotografiateljé må hållas öppen å sön- eller helgdag under högst två timmar, dock ej under högmässogudstjänst.

Där det inom viss kommun kan anses erforderligt för att möjliggöra för skogs- och flottningsarbetare samt andra långt från hemmet sysselsatta personer att göra inköp å fritid, må bestämmas, att butik å sön- eller helgdag får hållas öppen under högst två timmar, dock ej under högmässogudstjänst.

Bestämmelse, varom i denna paragraf förmäles, skall gälla hela kommunen, där ej synnerliga skäl till annat föranleda. Olika bestämmelser må meddelas för butiker av skilda slag. Bestämmelser må även meddelas för endast butiker av visst slag men må däremot icke begränsas till en eller flera angivna butiker.

6 §.

Om bestämmelse enligt 5 § beslutar den myndighet, som utövar kommunens beslutanderätt.

När fråga om sådan bestämmelse uppkommit hos den kommunala myndigheten, skall tillfälle beredas näringsidkare och arbetstagare, som skulle beröras av bestämmelsen, att genom sina sammanslutningar eller på annat sätt uttala sig i ärendet.

7 §.

Beslut om bestämmelse enligt 5 § skall underställas länsstyrelsen och för sådant ändamål överlämnas, där det avser annan stad än Stockholm, till magistraten eller kommunalborgmästaren och beträffande kommun å landet till landsfiskalen i orten. Magistraten, kommunalborgmästaren eller landsfiskalen skall insända beslutet till länsstyrelsen med eget utlåtande, sedan tillfälle beretts dem, vilkas rätt beröres av beslutet, att avgiva yttrande över detsamma. I Stockholm skall sådant tillfälle beredas av överståthållarämbetet.

8 §.

Länsstyrelsen äger att helt eller delvis fastställa eller ock ogilla beslut om bestämmelse enligt 5 §. Fastställt beslut skall ofördröjligen allmängöras genom dess införande i länskungörelserna. Därjämte skall genom vederbörande kommunala myndighets försorg tillkännagivande om kungörelsen med

angivande av dess huvudsakliga innehåll införas i minst en tidning inom orten, varförutom beträffande landskommun tillkännagivande om kungörelsen skall ske i kyrkan.

9 §.

Med avseende å ändring eller upphävande av beslut om bestämmelse enligt 5 § skall gälla vad i 5—8 §§ är stadgat.

10 §.

I fråga om köping, som icke utgör egen kommun, samt municipalsamhälle skall vad i denna lag sägs om kommun äga motsvarande tillämpning; och må förty av kommunen enligt denna lag fattat beslut ej gälla köpingen eller samhället.

Särskilt tillstånd till annan affärstid än den vanliga.

11 §.

1 mom. Under nedan i denna paragraf angivna förutsättningar må tillstånd meddelas näringsidkare att hålla butik öppen för allmänheten eller att annorstädes idka försäljning till allmänheten å tid, då sådant eljest icke är förenligt med bestämmelserna i denna lag.

Tillstånd, varom i första stycket förmäles, meddelas för Stockholm av överståthållarämbetet, för övriga städer av magistrat eller, där sådan ej finnes, av kommunalborgmästare och för landet av länsstyrelse (*tillståndsmyndighet*).

Ansökning om tillstånd skall innehålla uppgift om den tid och de varuslag, som framställningen avser, samt de närmare omständigheter, under vilka öppethållandet eller försäljningen avses skola äga rum.

Tillfälle att avgiva yttrande över gjord ansökning skall, där ej fråga är om öppethållande eller försäljning under allenast kort tid, av tillståndsmyndigheten beredas stads- eller kommunalfullmäktige eller, där kommunalfullmäktige ej finnas, kommunalnämnden.

2 mom. Ansökning om tillstånd, varom i 1 mom. förmäles, skall avslås, om sökanden icke uppfyller de villkor, som gälla för idkande av handel i allmänhet, eller anledning finnes till antagande, att han icke är lämplig att utöva verksamheten, så ock om hinder prövas föreligga ur hälsovårds-, ordnings-, säkerhets- eller liknande synpunkt.

3 mom. Föreligger ej hinder enligt 2 mom., skall tillståndsmyndigheten pröva, om det sökta tillståndet ur andra synpunkter lämpligen bör meddelas, därvid tillbörlig hänsyn skall tagas till å ena sidan det gagn för allmänheten och å andra sidan de olägenheter för annan handel, som skulle uppkomma vid bifall till framställningen.

Tillstånd, varom i 1 mom. sägs, må endast givas, om synnerliga skäl därtill äro, med mindre ansökningen avser något av nedannämnda fall. I sådan händelse skola följande regler lända till efterrättelse:

1) försäljning av konfektyrer, alkoholfria drycker, färsk frukt, levande

blommor, tryckta skrifter och tändstickor, vilken bedrives från kiosk, stånd, bord eller annat sådant försäljningsställe, där under hela försäljningsdagen endast dessa varor saluhållas, må medgivas, såframt icke särskilda skäl till annat föranleda, i allmänhet dock icke någon veckodag längre än till klockan 22; sådant medgivande må ock lämnas för försäljning av dessa varor annorledes än från särskilt försäljningsställe, om försäljningen icke är förbunden med handel med andra varor och i övrigt skäl därtill anses föreligga;

2) försäljning av konfektyrer, alkoholfria drycker, färsk frukt och periodiska skrifter från annan butik än under 1) sägs, där under hela försäljningsdagen endast dessa varor saluhållas, må medgivas, såframt icke särskilda skäl till annat föranleda, i allmänhet dock icke någon veckodag längre än till klockan 22;

3) försäljning i samband med nöjeställning, idrottstävling, friluftsbad eller dylikt må medgivas i den utsträckning, som med hänsyn till förhållandena anses erforderlig; dock må tillståndet i regel avse försäljning endast av de under 1) nämnda varuslagen samt lagad mat och tobaksvaror;

4) försäljning i direkt anslutning till station för järnvägs- eller lufttrafik eller för mer betydande sjö-, spårvägs- eller busstrafik må medgivas i den utsträckning, som kan anses betingad av de resandes behov; dock må tillståndet i regel avse försäljning endast av de under 1) nämnda varuslagen samt lagad mat, tobaksvaror och mindre pappersartiklar;

5) försäljning utomhus av varm korv samt bröd, potatis och senap, som tillhandahållas i samband med korven, må medgivas i den utsträckning, som anses lämplig, dock endast från fastställd plats;

4 mom. Tillstånd meddelas för viss tid eller tills vidare och må återkallas, när skäl därtill äro.

I tillståndet skall angivas den tid på dygnet, under vilken öppethållande eller försäljning får äga rum, samt de varuslag, som därunder få försäljas. Tillståndsmyndigheten äger meddela de ytterligare föreskrifter rörande försäljningens anordnande, som finnas erforderliga.

Tillståndsmyndigheten skall till den, som erhåller tillstånd, utfärda bevis härom, vari villkoren för tillståndet skola angivas. Detta bevis skall, om rörelsen drives å särskilt försäljningsställe, vara uppsatt å väl synlig plats därstädes, samt i annat fall ständigt vara tillgängligt hos den, som bedriver försäljningen.

5 mom. Klagan över beslut, som enligt denna paragraf meddelas av magistrat eller kommunalborgmästare, må föras hos länsstyrelsen i den ordning, som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd. Klagan över beslut, som enligt denna paragraf meddelas av överståthållarämbetet eller länsstyrelse, må föras hos Konungen i vederbörande statsdepartement i den ordning, som nyss sagts.

Beslut, varigenom meddelas tillstånd, som i 1 mom. sägs, skall utan hinder av besvär lända till efterrättelse, intill dess annorlunda kan varda förordnat.

12 §.

Är eftergift från vad i denna lag är stadgat påkallad av särskilt trängande behov, äger Konungen förordna, att sådan eftergift må tillgodonjutas för visst tillfälle, viss plats eller visst slag av rörelse. I förordnandet skola meddelas de närmare föreskrifter, som i samband med eftergiften finnas erforderliga.

Allmänna bestämmelser.

13 §.

Hålles butik öppen för allmänheten eller idkas försäljning till allmänheten, när sådant enligt denna lag eller enligt föreskrift, som meddelats med stöd av lagen, icke är tillåtet, straffes näringsidkaren med dagsböter.

Har näringsidkare tidigare, dock ej mer än två år före det stämning delgivits, dömts för förseelse mot denna lag, må antalet dagsböter ej sättas under fem.

Avskrift av utslag, varigenom den, som erhållit tillstånd enligt 11 §, dömts för förseelse mot denna lag, skall utan dröjsmål översändas till vederbörande tillståndsmyndighet.

14 §.

Förseelse mot denna lag åtalas vid polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare eller, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

15 §.

Beträffande verksamhet, som bedrives av staten eller kommun, skall vad i 13 § är stadgat angående näringsidkare gälla verksamhetens föreståndare.

Lag samma vare, där länsstyrelsen efter framställning av näringsidkare godtagit viss person såsom verksamhetens föreståndare i näringsidkarens ställe.

16 §.

Där i lag eller författning ytterligare begränsning stadgats beträffande öppethållande eller försäljningstid, skall sådan begränsning lända till efterrättelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1940 och gäller till och med den 31 december 1942. Beträffande förseelse mot lagen, som begåtts under tiden för dess giltighet, skall dock vad i lagen är stadgat fortfarande att gälla efter sistnämnda dag.

Genom denna lag upphäves lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse samt beslut, som fattats med stöd av nämnda lag. Därvid skall dock iakttagas följande:

1) beslut, varigenom i kommun fastställts kortare affärstid än den i 3 eller 4 § av nya lagen medgivna, förbliver i denna del giltigt till dess det upphävs i den ordning, som nya lagen föreskriver;

2) näringsidkare, som vid nya lagens ikraftträdande med stöd av 15 § lagen den 30 maj 1919 bedriver rörelse under längre tid av dygnet än nya lagen medgiver och som drivit sådan rörelse sedan den 1 juni 1937, må utan särskilt tillstånd fortsätta rörelsen på oförändrat sätt till den 1 januari 1942; och må tillståndsmyndigheten, när det gäller näringsidkare, som på grund av sjuklighet, invaliditet eller hög ålder eller som eljest för sin egen och sin familjs försörjning har särskilt stort behov av att även i fortsättningen få bedriva rörelsen utan ändring, efter särskild prövning kunna giva tillstånd härtill utan hinder av de i 11 § av nya lagen uppställda villkoren, dock endast för ett år i sänder. Vad nu sagts om näringsidkare, gälle ock dennes efterlevande make.

Beslut enligt 5, 8, 11 och 12 §§ av nya lagen samt enligt nästföregående stycke må meddelas efter den 1 oktober 1939, dock med verkan tidigast från nya lagens ikraftträdande.

Stockholm den 13 juni 1939.

Med undersätlig vörtnad.
